

Overweging bij Genesis 25: 1-9 en Matteus 2: 1-22

Lieve mensen, jong en oud, gemeente van Christus

Tijdens de regering van

ja, van wie?

Van farao? van Herodes? van Augustus?

Of recenter: toen Hiltler regeerde.

Of nu?

Tijdens de regering van Trump,

Hassan Rohani, Poetin,

Assad, Al Quida, IS...

Tijdens die regeringen was en is er

naast veel verbaal geweld,

ook angst, wantrouwen, onrust.

En werden en worden vele levens verwoest.

Het is van alle tijden

en we zouden de bijbel bijna

kunnen hertalen naar onze tijd.

Maar gelukkig leert de bijbel ons vanmorgen ook,

dat zelfs in de donkere dagen tijdens Herodes,

een Licht kan opgaan.

Een ster wordt opgemerkt

door magiërs uit het Oosten.

Hoeveel magiërs zijn er en hoe heten ze?

De bijbel noemt het niet.

maar het is ontleend aan het feest

van driekoningen op 6 januari.

Driekoningen wordt in de oosterse kerk

gezien als het kerstfeest.

In het westen lag en ligt met kerst

de nadruk op de geboorte,

het mens worden van Gods Zoon, Jezus,

terwijl in de oosterse cultuur

veel meer de nadruk ligt op

'Jezus die kwam als licht

voor alle volken, voor iedereen'

De evangelist Matteus vertelt niet zozeer

het geboorteverhaal, dat doet Lucas wel,

maar toont meer de relatie waarin de geboorte staat.
Jezus is de vervulling van de beloften
gedaan in het Oude Testament.
Hij begint al met het geboorteregister.
Naast alle mannen noemt hij als contrast
vijf bijzondere vrouwen.

Zo staat er ook nadrukkelijk
dat deze magiërs uit het oosten komen.
Het oosten komt vaker voor in de bijbel.
In het Oosten stond de hof van Eden
Ze trokken naar het oosten
voor de toren van Babel.
In het oosten woont Abraham
voordat hij geroepen wordt
en op reis gaat naar het beloofde land
Waar Abraham vandaan komt
wordt later Rebekka als vrouw gehaald voor Izaäk.
Naar datzelfde land vlucht Jakob.
En ook mensen uit Israël en later Juda moeten boeten
voor het mateloze uitbuiten van armen
en worden weggeleid.....
waarheen.....ja....ook naar het oosten.
Assyrië, Babylonië.
We hoorden het in de Adventstijd
bij de verhalen over Micha.

Zo hoorden we vanmorgen over mensen
die naar het oosten worden gestuurd,
die vermoedelijk minder bekend zijn,
Hier ligt de parallel met het verhaal van de magiërs.
De magiërs lijken schriftbewijzen.
Ze komen uit het oosten,
omdat de bijbel ze er zelf heen stuurde.

Voor velen is bekend dat Abraham 2 zonen heeft:
Ismael bij Hagar en Izaäk bij Sara.
Maar Abraham had nog een vrouw Keturah.
Haar naam betekent wierook.
Dat komt ons bekend voor

als geschenk in het verhaal van de magiërs.
Bij haar krijgt Abraham 6 zonen.

Van alle zonen van Abraham
moet Izaäk de belofte voortzetten
Hij erft het beloofde land
Ook Ismael wordt rijk gezegend
en is de stamvader van de moslims.
Maar die andere 6 zonen van Wierook?
Abraham geeft hen geschenken.
En zend hen weg, naar een land in het oosten!

De bijbel vertelt niet expliciet waarom!
Maar we kunnen het wel raden
door de toevoeging: ver weg van Izaäk.
Ook hier gaat het, zoals het vaak gaat
in het leven, in de wereld:
Volken, maar ook families kunnen niet altijd samen blijven.
Soms moeten, juist ook omwille van de lieve vrede,
wegen uiteengaan.
Omdat het anders niet lukt,
omdat de één gaat heersen over de ander.
Dat was in de dagen van Abraham, van Herodes,
maar ook in onze dagen is het zo.....
Hoe pijnlijk het ook is,
het kan soms beter zijn om uit elkaar te gaan.
In de hoop dat je zo tot je recht komt
en er weer licht komt op je weg.

Matteus wil aangeven,
als Jezus is geboren in Bethlehem
dat ook de verloren zonen terugkomen uit het Oosten.
Met geschenken, goud, mirre
en je zou eigenlijk zeggen:
ook hun moeder Ketura.....
Aan de 3 geschenken zouden we ook nog kunnen ontlene
dat het 3 magiërs waren, maar Mattheus
vindt kennelijk het getal van de magiërs niet belangrijk.
Wel dat de cirkel weer rond is
en de zonen van Abraham terug zijn.

De magiërs volgen de ster.
Turen naar de sterren hadden ze al geleerd
van hun aardsvader Abraham.
Kijkend naar de sterren
hoorde hij over zijn grote nageslacht
De ster laat ze gaan via een omweg: Jeruzalem.
De stad waar heden ten dage
nog alle nazaten van Abraham wonen
joden, moslims en christenen.

Alleen Herodes weet van niets.
Hij is bezig met zijn eigen schrikbewind
om de macht te houden.
Bij hem regeert angst, duisternis
en wat hem tegenstaat uit de weg ruimen.
Voor de Schriftgeleerden is het
na wat gezocht duidelijk:
Betlehem, daar moeten de verloren zonen
van Abraham zijn.
Want de Messias, het licht van de wereld
is ook voor hen geboren is.
De magiërs volgen de ster naar Bethlehem.
Het staat in contrast met Herodes
die het kind wil doden en de Schriftgeleerden
die ook blijven zitten waar ze zitten
De magiërs komen met geschenken.
Matteus wil duidelijk neerzetten dat
goud het teken van het koningschap van Jezus is.
Wierook staat voor zijn goddelijkheid.
En mirre voor zijn sterfelijkheid.
Met andere woorden: niet in een paleis,
maar in alle eenvoud is deze koning Messias geboren.
Als licht voor de wereld!

En je kunt je af vragen, hoe zit het dan in onze tijden?
Tijdens de regering van Trump, Hassan Rohani...
Hebben wij dat licht, die ster ook gezien?
En wat brengen wij eigenlijk mee?
Op zoek naar vrede, zegen en heil!

Als we kijken naar het wereldgebeuren,
wat is er van dat licht terecht gekomen?
Wat zou jij zelf meebrengen?
Of voel je ook onmacht?
Ik denk dat we allen,
en het nieuwe jaar is nog maar net gestart,
die onmacht en misschien ook wel die angst
voelen over het wereldgebeuren.

Van Herman Finkers hoorde ik eens
toen hij zijn onmacht verwoordde bij een ramp:
Het enige dat we kunnen doen is
geld storten en een kaarsje branden.
Goud is dan ons geld en goed.
Het zogenaamde horizontale leven
dat je met elkaar leeft en deelt.
Wierook is het kaarsje dat we branden.
Als een wolk gebeden naar boven, naar God.
De zogenaamde verticale lijn.
Maar aangezien het leven
scheuren en barsten kent.
Bij jezelf, naar de ander en ook naar God,
dan kan de geneeskrachtige werking
van mirre helend zijn.
Als balsem voor de ziel.
Het kan horizontaal naar jezelf en anderen
en verticaal naar God helen.
Door een ander nabij te zijn.
Proberen je te verplaatsen in die ander.

Afgelopen week las ik daarover een verhaal
in Trouw van de Zuid-Afrikaanse Candice Mama.
Hoe zij na veel therapie en nadenken
er toe kwam de moordenaar van haar vader,
tijdens het apartheidsregime te vergeven.
Door te kijken naar de andere kant van de medaille,
je te verplaatsen in een ander,
ontdekte ze dat haar leven op orde kon krijgen,
door hem te vergeven.
Het gaf licht in haar leven

en misschien ook een beetje in dat van de moordenaar.
Dat is het licht, de ster,
die God ons in Jezus laat zien
als een weg om te volgen.
Niet gemakkelijk, maar wel het proberen waard.

En dan kan het gebeuren dat in 2020
ten tijde dat er vele potentaten regeren
er ook kleine lichtjes te zien zijn in de wereld.
Mensen, gedreven
door het licht van de geboorte van Jezus,
proberen dat Licht door te geven.
Het verhaal van de magiërs is een getuigenis
van de trouw van God aan mensen,
waar ook vandaan.
Voor alle tijden en alle plaatsen
Dat mag ons ook tot steun zijn,
ook in 2020.
Moge het zo zijn.
Amen.